

B-III – Charakteristika studijního předmětu			
Název studijního předmětu	Participace ve zdravotních a sociálních službách		
Typ předmětu	PPZ povinný	doporučený ročník / semestr	2/ZS
Rozsah studijního předmětu	hodiny/semestr 0/12	kreditů	3
Dvousemestrální předmět	ne		
Způsob ověření studijních výsledků	klasif. zápočet	Podoba výuky	seminář
Další požadavky na studenta	Předpokládá se samostatná práce studenta při studiu textů a zpracování písemného shrnutí četby před každým seminářem. Podkladem pro hodnocení studenta jsou písemná shrnutí četby týkající se tématu participace uživatelů služeb a jejich prezentace a diskuse k nim na seminářích.		
Garant předmětu	Mgr. Dana Hradcová, Ph.D.		
Vyučující	Mgr. Dana Hradcová, Ph.D. Mgr. Michal Synek, Ph.D.		
Stručná anotace předmětu			
Různé způsoby zapojování a přímé účasti uživatelů služeb na jejich plánování, poskytování a hodnocení jsou v mnoha zemích součástí politiky i praxe v sociální a zdravotní oblasti. Stejně tak je v mnoha zemích zavedeno zapojování uživatelů služeb do výuky a výzkumu. V České republice zatím můžeme hovořit spíše o ojedinělých iniciativách jak v oblasti služeb, tak i ve výzkumu a výuce. Nicméně i u nás se setkáváme s uživateli služeb a s profesionály, kteří se vzájemně respektují, uznávají vlastní zkušenost a odbornost a společně hledají cesty, jak zlepšovat služby a podmínky pro jejich poskytování a rozvoj. Účelem tohoto kurzu je představit a diskutovat užívání participativních přístupů v praxi služeb i ve vědecké práci odborníků z oblasti sociálních a zdravotních organizací.			
Sylabus předmětu			
<p>Obsah a struktura: Po úvodním představení základních informací z historie, politiky a praxe participace uživatelů služeb v mezinárodním kontextu se studentky a studenti zaměří na tři oblasti využívání participativních přístupů. Prostřednictvím četby, zpracování příkladů z praxe, případně v setkáních s uživateli služeb během výuky budou diskutovat o teorii a praxi participace v oblasti služeb, výzkumu a výuky. Každému setkání bude předcházet studium povinné četby. Semináře budou věnovány společné reflexi četby, která bude následně doplněna o další informace z jedné z oblastí participace uživatelů (služba-výzkum-výuka). Sdílení vlastních zkušeností umožní zvažovat různé perspektivy a diskutovat o přínosech a selháních užívání participativních přístupů. Studenti a studentky si na jedno ze setkání připraví stručný popis konkrétní situace participace, budou jej prezentovat a diskutovat s vyučujícími a studujícími. OKRUH 1: Participativní přístupy a zapojování uživatelů v sociálních a zdravotních službách - historie, politika, praxe. Jaké jsou současné výzvy, bariéry a kritické momenty participace? Četba k okruhu: The Routledge handbook of service user involvement in human services research and education. London ; New York, New York: Routledge. ISBN 1-138-36014-7. Část I, kapitola 1 a 6, část V. OKRUH 2: Účast uživatelů služeb ve výzkumu v sociální a zdravotní oblasti. Výzvy zapojování „lidí s ...“ do výzkumu. Kdo a jakým způsobem výzkum iniciuje? Jak výzkum naplánovat, jaké metody používat? Jak výzkumníky-uživatele odměňovat? Jak spoluplytvářet a prezentovat výstupy - zprávy, články, knihy. Aktivismus a akademická práce. Četba k okruhu: HRADCOVÁ, Dana a Michal ŠYNEK. The rest is noise: on describing cognitive multiplicity. Qualitative Research. 2020, s. 146879412097598. ISSN 1468-7941, 1741-3109. DOI: 10.1177/1468794120975987 OKRUH 3: Účast uživatelů služeb ve výuce sociální práce. Možnosti společného učení a netradiční formy předávání příběhů, znalostí a dovedností. Četba k okruhu: The Routledge handbook of service user involvement in human services research and education. London ; New York, New York: Routledge. ISBN 1-138-36014-7. Část III, kapitola 23 a 34. Výstupy: Student/studentka: Umí pojmenovat a vysvětlit základní pojmy a koncepty týkající se participativních přístupů Dokáže objasnit různé perspektivy participativních přístupů v sociální a zdravotní oblasti Dokáže popsat a na příkladech vysvětlit různé metody podporující participaci uživatelů služeb na jejich rozvoji a taktéž ve výuce a výzkumu v sociální práci a ve zdravotnictví Umí zhodnotit možnosti a limity využívání participativních přístupů.</p>			
Studijní literatura			

Povinná:

- BJELONČÍKOVÁ, MONIKA A KOL. . *Participativní přístupy v sociální práci*. Ostrava: Universitas Ostraviensis, 2016, s. ISBN 978-80-7464-851-9.
- MCLAUGHLIN, HUGH, ED. . *The Routledge handbook of service user involvement in human services research and education*. Abingdon, Oxon ; New York, NY: Routledge/Taylor & Francis Group: Routledge International Handbooks, 2020, s. ISBN 978-0-429-43330-6.
- NEPUŠTIL, PAVEL A MARKÉTA GEREGOVÁ . *Bez podmínek: metody psychosociální podpory pro lidi užívající drogy*. : , 2020, s. ISBN 978-80-210-9667-7.
- BERESFORD, PETER A SUZY CROFT. Service Users' Knowledges and the Social Construction of Social Work. In *Journal of Social Work*. 3 (2001): 295-316.
- ČERNÁ, Eliška. Metodická příručka participace obyvatel při řešení problematiky bydlení. Praha:Platfo [online]. Dostupné z: <https://socialnibydeni.org/vysledky/metodicka-prirucka-participace-obyvatel-pri-reseni-problematiky-bydeni>

Informace ke kombinované nebo distanční formě
Rozsah přímé výuky v KS/DS
Metody podpory distančního studia
https://dl1.cuni.cz/course/view.php?id=6914
Vzory studijních distančních textů a multimediálních pomůcek

Doplňující údaje u předmětu obsahujícího odbornou praxi	
Přehled pracovišť, na kterých má být praxe uskutečňována	Smluvně zajištěno
Zajištění odborné praxe v cizím jazyce (u studijních programů uskutečňovaných v cizím jazyce)	

Doplňující informace
Doplňující informace (nad rámec uváděných údajů)